

SECURITATEA EUROPEANĂ

Culegere de documente
ale consfătuirilor
statelor participante
la Tratatul
de la Varșovia

Editura politică

Bibl. Universitara Sibiu

R607301160

7480

SECURITATEA EUROPEANĂ

Culegere de documente
ale consfătuirilor
statelor participante
la Tratatul de la Varșovia

UNIVERSITATEA AL. I. CUZA BUCUREȘTI
— BIBLIOTECĂ —
INVENTARIAT 1988

15 MAI 1985

ep

București — 1973

10 MAR 1980

Bibl. Instit. de inv. superioare
INV. Nr. 20952 1977

inv. 2012

7480

LUCRARE ÎNGRIJITĂ DE S. CELAC

Coperta : VALENTINA BOROS

INVENTAR
2020

Cuvînt înainte

În lucrarea de față publicăm documentele comune ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia referitoare la problematica de ansamblu a securității și colaborării în Europa, adoptate în perioada iulie 1966—ianuarie 1972.

Apariția, în iulie 1966, a Declarației de la București cu privire la întărirea păcii și securității în Europa, într-o perioadă în care se mai resimțeau reziduurile războiului rece a oferit națiunilor continentului o alternativă pozitivă și, prin aceasta, a contribuit la stimularea procesului de destindere, la reevaluarea unor idei preconceptionale, la consolidarea mutațiilor pozitive ce începuseră să-și facă loc pe arena politică europeană. După cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, Declarația de la București, „pornind de la analiza temeinică a realităților vieții internaționale, a înfățișat opiniei publice un program de măsuri și acțiuni pentru stabilirea unui climat de bună înțelegere și colaborare multilaterală pe continentul nostru, a dat expresie voinței de pace a popoarelor europene, aspirației lor legitime spre liniște și siguranță“.

Documentele adoptate în anii care au urmat au dus la concretizarea treptată a unor obiective poli-

tice și principii de însemnătate fundamentală pentru viitorul Europei. Astfel, după cum se arată în Declarația de la Praga, din ianuarie 1972, îmbunătățirea climatului pe continentul nostru necesită „crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice folosire a forței sau amenințare cu folosirea ei în relațiile reciproce dintre state în Europa, să ofere tuturor țărilor garanția că se află la adăpost de acte de agresiune și să contribuie la bunăstarea și prosperitatea fiecărui popor“.

Problemele legate de pregătirea și organizarea Conferinței pentru securitate și colaborare în Europa ocupă un loc important în documentele respective. De la prezentarea în comun a acestei inițiative, în Declarația de la București din 1966, ideea convocării Conferinței europene a căpătat o audiență tot mai largă, devenind în prezent tema centrală a preocupărilor concrete în acest domeniu din partea guvernelor statelor interesate.

Ca țară socialistă europeană, vital interesată în realizarea securității și colaborării în Europa, România a contribuit activ, alături de alte țări socialiste, la elaborarea și promovarea documentelor adoptate în comun. Prin întreaga sa activitate internațională pe plan european, prin extinderea și diversificarea contactelor politice cu toate celelalte state ale continentului, prin conținutul și caracterul pe care îl imprimă relațiilor sale cu aceste state, România militează pentru împlinirea dezideratului formulat în Declarația de la București — „construirea în Europa a unui asemenea sistem de raporturi între popoare și relații inter-statale, în care securitatea fiecăruia să fie, în același timp, securitatea tuturor“.

DECLARAȚIE

cu privire la întărirea păcii și securității în Europa

București, 6 iulie 1966

Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste — state participante la Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia — reprezentate la Consfătuirea de la București a Comitetului Politic Consultativ, adoptă următoarea declarație :

I

Înfăptuirea unei păci și securități trainice în Europa corespunde năzuințelor arzătoare ale tuturor popoarelor continentului european, precum și intereselor păcii generale.

Popoarele Europei, care au adus și aduc o contribuție importantă la cauza progresului omenirii, pot și trebuie să creeze în această parte a globului pămîntesc un climat de destindere și înțelegere internațională, care să permită folosirea

deplină a resurselor materiale și spirituale ale fiecărui popor, ale fiecărei țări, potrivit voinței și hotărârii sale.

Relațiile dintre țările europene exercită o mare influență asupra situației din întreaga lume. Nu trebuie uitat că cele două războaie mondiale, care au costat viața a zeci de milioane de oameni și care au provocat distrugerii imense, au pornit de pe continentul european.

Problema securității europene nu este nouă. Cu o jumătate de secol în urmă ea a fost înscrisă pe ordinea de zi odată cu izbucnirea primului război mondial. Ea a apărut în fața popoarelor în toată însemnătatea ei vitală două decenii mai târziu, când Europa și întreaga lume s-au găsit față în față cu fascismul sălbatic care strivea un stat după altul.

Popoarele angajate în încheștarea vitală ce le-a fost impusă erau însuflețite de speranța că duc ultimul dintre războaiele mondiale.

În 1945 înfăptuirea securității europene părea a fi aproape ; căile spre ea păreau deschise. Fascismul german fusese înfrânt și își aștepta sentința. Dreptatea își sărbătorea victoria. Popoarele care trecuseră printr-un război nemaivăzut de crud cu Germania hitleristă cereau să se facă totul pentru ca forțele militarismului și agresiunii să nu mai poată întrerupe viața pașnică și munca creatoare a generațiilor actuale și viitoare.

Acordul de la Potsdam, care a încununat relațiile de alianță ale puterilor coaliției antihitleriste, a proclamat un program larg de afirmare a păcii, orientat spre viitor. Pentru prima dată în istorie, Europa a căpătat posibilitatea reală de

a rezolva problema propriei securități. Prin aceasta s-a recunoscut unanim că principala condiție a securității în Europa o constituie neadmiterea renașterii militarismului și nazismului german, asigurarea condițiilor ca Germania să nu mai amenințe niciodată vecinii sau menținerea păcii în întreaga lume. A existat un acord general și asupra faptului că, pentru îndeplinirea acestei condiții principale, este necesară o colaborare cinstită și prietenească între statele Europei, între toate statele interesate în menținerea păcii europene și generale.

Evenimentele nu au îndreptățit însă aceste năzuințe. Speranțele popoarelor Europei nu s-au îndeplinit, aspirațiile lor spre o viață care să nu cunoască alarma războiului nu s-au îndeplinit pînă în prezent. Responsabilitatea pentru aceasta o poartă acele puteri care, imediat după victoria asupra agresorilor germani, au renunțat la colaborarea făurită în marea coaliție antihitleristă, nu au pășit pe calea comună de construire a păcii în Europa și, mai mult decît atît, au devenit ele însele purtătoare ale unei politici agresive.

Acum, la peste 20 de ani de la încetarea celui de-al doilea război mondial, în Europa încă nu sînt lichidate urmările acestuia, nu există un tratat de pace german, continuă să existe focare de tensiune, situații anormale în relațiile dintre state.

Statele socialiste, semnatare ale prezentei Declarații, consideră că înlăturarea unei astfel de situații și crearea unui cadru trainic pentru pace și securitate în Europa presupun că relațiile dintre state, pornind de la renunțarea la amenințarea cu forța sau folosirea forței, de la necesitatea de

a rezolva litigiile internaționale numai prin mijloace pașnice, trebuie să fie întemeiate pe principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, pe respectul integrității teritoriale. Statele europene trebuie să tindă spre adoptarea de măsuri eficiente pentru preîntâmpinarea pericolului izbucnirii unui conflict armat în Europa și pentru întărirea securității colective europene. Înfăptuirea dezideratului comun al tuturor națiunilor europene presupune răspunderea și contribuția fiecărui stat, mare sau mic, indiferent de orînduirea sa politică și socială, la stabilirea unei colaborări demne între state suverane, independente și egale în drepturi.

După părerea statelor reprezentate la consfătuire, în situația actuală, din partea tuturor popoarelor Europei, din partea tuturor forțelor iubitoare de pace, se cere și mai multă hotărîre, o participare și mai activă la lupta pentru întărirea păcii și securității în Europa.

II

Una din trăsăturile determinante ale situației internaționale actuale o constituie creșterea forțelor care militează pentru menținerea și consolidarea păcii. Împotriva politicii imperialiste de agresiune, pentru garantarea securității popoarelor se ridică cu hotărîre statele socialiste cu uriașa lor putere economică, politică și militară, clasa muncitoare internațională în frunte cu partidele sale comuniste, mișcarea de eliberare națională, noile state care și-au cucerit în ultimii ani independența, forțele progresiste și democratice din întreaga lume.

În Europa se intensifică și se dezvoltă tot mai mult curentul în favoarea lichidării rămășițelor războiului rece și a obstacolelor care stau în calea dezvoltării normale a colaborării generale europene, pentru rezolvarea problemelor litigioase pe calea înțelegerii reciproce, pentru normalizarea vieții internaționale și apropierea dintre popoare.

Acestui curs i se opun cercurile reacționare imperialiste care, urmărind scopuri agresive, caută să întrețină încordarea, să învenineze relațiile între statele europene.

Un pericol direct pentru pacea în Europa, pentru securitatea popoarelor europene îl comportă politica actuală a Statelor Unite ale Americii care, într-o altă regiune a lumii — în Asia de sud-est, a dus la dezlănțuirea războiului agresiv împotriva poporului vietnamez și care, nu o dată în ultimii ani, a încordat relațiile dintre state pînă la crearea de crize internaționale. Statele Unite se amestecă în treburile interne ale altor state, încalcă dreptul sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, recurg la represiuni colonialiste și intervenții armate, pun la cale comploturi în diferite țări din Asia, Africa și America Latină, susțin pretutindeni forțele reacționare și regimurile corupte, urite de popoare.

Nu mai încapă îndoială că scopul politicii Statelor Unite ale Americii în Europa nu are nimic comun cu interesele vitale ale popoarelor europene, cu sarcinile securității Europei. Cercurile conducătoare americane ar dori să-și impună voința aliaților lor din Europa occidentală pentru ca Europa occidentală să devină un instrument al politicii generale a Statelor Unite ale Americii,

la baza căreia stă tendința de a opri și chiar de a întoarce înapoi procesul istoric de eliberare națională și socială a popoarelor. De aici, încercările de a atrage unele state vest-europene în aventuri militare chiar în alte regiuni ale lumii, și în special în Asia.

Cercurile agresive ale Statelor Unite ale Americii, sprijinite de forțele reacționare ale Europei occidentale, tind, cu ajutorul blocului militar nord-atlantic și al mașinii militare create de acesta, să adâncească tot mai mult sciziunea Europei, să intensifice cursa înarmărilor, să înăsprească încordarea internațională, să împiedice stabilirea și dezvoltarea legăturilor normale dintre statele vest și est-europene.

În numele acestor scopuri, străine adevăratelor interese ale securității popoarelor europene, în Europa se mențin încă trupe ale Statelor Unite, în țările vest-europene sînt amplasate bazele lor militare, se creează depozite de armament nuclear, în mările care scaldă Europa sînt trimise submarine nucleare, în Marea Mediterană patrulează flota a 6-a americană, iar pe cer, deasupra țărilor europene, zboară avioane cu bombe nucleare.

Politica promovată de către Statele Unite ale Americii în Europa în anii de după război este cu atît mai periculoasă pentru popoarele europene, cu cît ea se bazează tot mai mult pe coaliția cu forțele militariste și revanșarde din Germania occidentală.

Această politică își găsește expresia într-un fel de alianță care se conturează între imperialiștii americani și revanșarzii vest-germani.

Cercurile militariste și revanșarde din Germania

occidentală nu doresc să țină seama de interesele vitale ale poporului german, urmăresc scopuri agresive care se manifestă în toate faptele lor : în trecerea potențialului economic al țării pe picior militar, în crearea Bundeswehrului de o jumătate de milion de oameni, în preamărirea istoriei cotropirilor germane, în cultivarea urii față de alte popoare, la ale căror pământuri aceste cercuri din Republica Federală Germania rîvnesc din nou.

În prezent, în centrul acestei politici stă cererea de a poseda arma nucleară. În Republica Federală Germania, în mod fățiș și în secret, se forțează crearea bazei tehnico-științifice și industriale care la momentul oportun ar servi pentru producerea propriilor bombe atomice și cu hidrogen. Prin eforturi comune țările și popoarele iubitoare de pace au reușit pînă în prezent să oprească crearea forțelor nucleare unificate ale N.A.T.O. care ar fi dat Republicii Federale Germania posibilitatea de a avea acces la arma nucleară. Totuși, planurile în această privință nu au fost abandonate.

Interesele fundamentale ale tuturor popoarelor cer renunțarea la planurile de creare a forțelor nucleare multilaterale ale N.A.T.O. Dacă totuși statele membre ale N.A.T.O., acționînd împotriva intereselor păcii, vor păși pe calea transpunerii în viață a planurilor de creare a F.N.M. sau de acces al Germaniei occidentale la arma nucleară, sub orice formă, statele participante la Tratatul de la Varșovia, în fața serioaselor consecințe pe care acest fapt l-ar avea pentru cauza păcii și securității în Europa, vor fi nevoite să înfăptuiască măsurile de apărare necesare pentru asigurarea securității lor.

Pretențiile teritoriale ale revanșarzilor vest-germani trebuie să fie respinse cu hotărîre. Ele sînt absolut neîntemeiate și fără perspectivă.

Problema frontierelor în Europa a fost rezolvată definitiv și ireversibil și popoarele Europei vor reuși să bareze calea revanșismului.

Una din premisele principale ale garantării securității europene o constituie inviolabilitatea frontierelor existente între statele europene, inclusiv frontierele Republicii Democrate Germane suverane, Poloniei și Cehoslovaciei. Statele reprezentate la consfătuire își reafirmă hotărîrea de a zdrobi orice agresiune împotriva lor din partea forțelor imperialismului și reacțiunii.

Din partea lor, statele membre ale Tratatului de la Varșovia declară că ele nu au nici un fel de pretenții teritoriale față de vreun stat din Europa.

Politica revanșismului și militarismului promovată de imperialismul german a dat întotdeauna faliment. În condițiile actualului raport de forțe existent pe arena mondială și în Europa, această politică nu numai că nu aduce Republicii Federale Germania nici un fel de avantaje și foloase, dar implică pericole ireparabile pentru Republica Federală Germania.

Interesele păcii și securității în Europa și în întreaga lume, ca și interesele poporului german reclamă din partea cercurilor conducătoare ale Republicii Federale Germania să aprecieze în mod realist situația actuală din Europa. Aceasta înseamnă ca, ele să pornească de la existența celor două state germane, să renunțe la pretențiile de revizuire a frontierelor europene, la pretențiile de a reprezenta exclusiv întreaga Germanie, la

încercările de a exercita presiuni asupra statelor care merg la recunoașterea Republicii Democrate Germane, să renunțe la dictatul criminal de la München și să recunoască nevalabilitatea lui de la bun început. Ele trebuie să dovedească în fapt că țin seama cu adevărat de lecțiile istoriei, că pun capăt militarismului și revanșismului și că vor promova o politică de normalizare a relațiilor între state, de dezvoltare a colaborării și prieteniei între popoare.

Republica Democrată Germană, factor important de asigurare a păcii în Europa, s-a adresat guvernului și Bundestagului Republicii Federale Germania cu propuneri constructive : să renunțe pe bază de reciprocitate la înarmarea nucleară, să reducă armatele ambelor state germane, să-și asume obligația de a nu folosi forța unul împotriva celuilalt, să se așeze la masa tratativelor pentru a rezolva problemele naționale actuale, care interesează atât Republica Democrată Germană cit și Republica Federală Germania. Însă guvernul Republicii Federale Germania nu a manifestat încă interes față de aceste propuneri. Statele semnatare ale prezentei Declarații sprijină aceste inițiative ale Republicii Democrate Germane.

Examinînd multilateral situația actuală din Europa și factorii de bază care determină dezvoltarea ei, statele reprezentate la consfătuire au ajuns la concluzia că în Europa, unde aproape jumătate din state sînt socialiste, există posibilitatea de a se preîntîmpina o dezvoltare nedorită a evenimentelor. Prin eforturile comune ale statelor europene, ale tuturor forțelor sociale care militează pentru pace indiferent de concepțiile

lor ideologice, religioase sau de altă natură — problema securității europere poate fi rezolvată. Această sarcină va fi îndeplinită cu atât mai mult succes cu cât va fi mai repede paralizată influența forțelor care ar dori ca și în viitor să intensifice încordarea în relațiile dintre statele europene.

În perioada postbelică nu o dată s-a reușit să fie dejucate planurile îndreptate spre subminarea păcii în Europa. O importanță hotărîtoare în această privință au avut-o unitatea și solidaritatea țărilor socialiste europene, ale tuturor țărilor socialismului, promovarea de către ele a unei politici externe de pace cu menținerea de către acestea a vigilenței față de cei care ar putea atenta la cauza păcii, hotărîrea lor de a colabora cu toate statele care doresc să-și aducă contribuția la întărirea securității europene. Spre același scop se îndreptată cu toată energia eforturile clasei muncitoare din țările vest-europene, ale detașamentelor sale de avangardă, ale organizațiilor democratice, progresiste și mișcării partizanilor păcii, care exprimă opinia celor mai largi mase de oameni ai muncii.

Un factor important care îngreunează tot mai mult realizarea aventurilor militare în Europa îl constituie creșterea, în statele vest-europene, a influenței forțelor care își dau seama de necesitatea de a se ridica deasupra deosebirilor de vederi și convingeri politice și de a se pronunța pentru destinderea încordării internaționale, pentru o dezvoltare multilaterală a relațiilor reciproc avantajoase între toate statele Europei, fără discriminări, pentru deplina independență a țărilor lor și pen-

tru păstrarea de către acestea a personalității lor naționale.

Statele semnatare ale prezentei Declarații apreciază drept un fenomen pozitiv existența în Republica Federală Germania a unor cercuri care se pronunță împotriva revanșismului și militarismului, cer stabilirea unor relații normale între ambele state germane, militează pentru destinderea încordării internaționale și asigurarea securității europene, pentru ca întregul popor german să se bucure de binefacerile păcii.

Influența celor care luptă pentru pace și securitate în Europa devine pe zi ce trece mai evidentă, iar adepții cursului agresiv încep să piardă poziții. Tot mai multe țări și popoare europene înțeleg de unde provine în realitate pericolul pentru fiecare dintre ele și pentru Europa în ansamblu și ce se impune pentru a se apăra securitatea tuturor statelor europene.

Statele reprezentate la consfătuire pornesc de la premisa că fiecare stat european este chemat să joace un rol important în problemele internaționale, să devină un participant cu drepturi depline la construirea în Europa a unui asemenea sistem de raporturi între popoare și de relații interstatale, în care securitatea fiecăruia să fie, în același timp, securitatea tuturor. Statele europene sînt în măsură să rezolve problemele relațiilor dintre ele fără amestec din afară.

Țările socialiste consideră că o condiție fundamentală a înfăptuirii securității europene o constituie afirmarea și dezvoltarea între state a unor relații normale, bazate pe respectarea principiilor suveranității și independenței naționale, egalită-

ții în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Situația din Europa demonstrează că, în ciuda diferitelor obstacole, aceste principii capătă o recunoaștere tot mai largă ca bază rațională de colaborare între popoare și de îmbunătățire a climatului internațional.

De o mare importanță este întărirea relațiilor politice între state, indiferent de regimul lor social, relații îndreptate spre apărarea păcii.

Țările europene, legate prin relații comerciale tradiționale, au numai de câștigat de pe urma dezvoltării colaborării lor economice pe bază reciproc avantajoasă. Expansiunea relațiilor economice între statele europene, înlăturarea discriminărilor și barierelor existente în acest domeniu reprezintă un factor deosebit de important pentru apropierea și pentru statoinicirea unei atmosfere de încredere și înțelegere reciprocă între popoare. Dezvoltarea legăturilor economice între țările europene dă posibilitatea extinderii schimburilor comerciale cu parteneri din alte regiuni ale lumii. Aceste legături, împreună cu dezvoltarea multilaterală a colaborării tehnico-științifice și culturale, care permite să se ajungă la o mai bună cunoaștere reciprocă între popoare, pot, pe măsura dezvoltării lor, să devină baza materială a securității europene și a întăririi păcii în întreaga lume.

Cu toate deosebirile de orînduire social-politică, de concepții ideologice și politice, statele și popoarele europene au o cauză comună care corespunde intereselor naționale vitale ale tuturor, și anume sarcina de a nu se permite încălcarea păcii în Europa, de a frîna forțele agresiunii.

III

Statele semnatare ale prezentei Declarații consideră că situația care s-a creat în prezent reclamă din partea tuturor statelor europene măsuri active, îndreptate spre întărirea păcii europene.

Guvernele statelor europene nu pot să se bazeze pe asigurările liniștitoare ale acelor care urzesc planuri de agresiune, nu pot să creadă pe cuvânt declarațiile acelor care se străduiesc să revizuiască rezultatele celui de-al doilea război mondial, susținând că arma nucleară le-ar trebui pentru propria securitate, și nu pot rămâne pasive, încurajând astfel, cu voie sau fără voie, forțele care pregătesc Europei soarta unui câmp de luptă pentru un conflict nuclear ucigător.

Conștiente de înalta lor răspundere față de popoare, guvernele statelor europene trebuie să întreprindă pași de natură să asigure o cotitură în direcția destinderii în Europa, a întăririi securității, desfășurării unei colaborări pașnice reciproc avantajoase între statele europene.

Nu este pentru prima dată când Europa se află în fața acestei sarcini. Atît primul cît și cel de-al doilea război mondial au fost pregătite de forțele agresive în adînc secret sub masca unor declarații false de intenții pașnice. În scopul înșelării vigilenței popoarelor, a fost folosit de fiecare dată un aparat uriaș de propagandă și dezinformare. Popoarele se trezeau la realitate, însă abia atunci cînd pierdeau milioane de oameni, cînd orașe și sate înfloritoare se transformau în ruine. În era energiei atomice și a rachetelor acest lucru nu mai poate fi permis pentru a treia oară.

Statele reprezentate la consfătuire militează cu hotărîre pentru realizarea cît mai rapidă a unor măsuri constructive pentru consolidarea securității în Europa. Ele sînt convinse că în condițiile actuale există posibilitatea reală de a se întreprinde astfel de pași. Ele sînt gata ca, în acest scop, să colaboreze cu alte state.

Crearea unor garanții trainice pentru pacea și securitatea Europei constituie o sarcină importantă care reclamă participarea tuturor statelor europene, o dezbatere constructivă, dusă cu răbdare, a punctelor de vedere, în scopul realizării unor soluții care să întrunească adeziunea generală.

Țările socialiste europene au prezentat în repetate rînduri propuneri fundamentate care reprezintă un program concret de acțiuni.

Statele semnatare ale Declarației consideră că măsurile de întărire a securității în Europa pot și trebuie să se realizeze înainte de toate, în următoarele direcții principale :

1. Statele reprezentate la consfătuire cheamă toate statele europene să dezvolte relații de bună vecinătate pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, pe baza principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite. Pornind de la aceasta, ele se pronunță pentru intensificarea legăturilor economice și comerciale, pentru sporirea contactelor și formelor de colaborare în domeniul care prezintă noi posibilități de cooperare între țările europene.

Nu există domeniu de colaborare pașnică în

care statele europene nu ar putea să găsească posibilități pentru noi pași reciproc avantajoși.

Dezvoltarea colaborării general europene face necesar ca toate statele să renunțe la orice fel de discriminări și presiuni, fie ele politice sau economice, față de alte țări, să colaboreze pe bază de egalitate și să stabilească relații normale cu ambele state germane.

Statornicirea și dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate dintre statele europene cu orînduiri sociale diferite pot face mai active legăturile lor economice și culturale și, prin aceasta, să sporească capacitatea statelor europene de a aduce o contribuție eficientă la cauza însănătoșirii situației din Europa și a dezvoltării respectului și încrederii reciproce.

2. Țările socialiste s-au pronunțat întotdeauna cu consecvență împotriva împărțirii lumii în blocuri sau alianțe militare și pentru înlăturarea primejdiilor pe care aceasta le implică pentru pacea și securitatea generală.

Ca răspuns la formarea grupării militare agresive N.A.T.O. și la includerea în cadrul ei a Germaniei occidentale, a fost încheiat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală de la Varșovia, pact defensiv al unor state suverane și egale în drepturi, care constituie un instrument de apărare a securității țărilor participante la Tratat și a păcii în Europa.

Dar țările participante la Tratatul de la Varșovia au considerat și consideră că existența impusă de forțele imperialiste agresive a blocurilor militare și a bazelor militare pe teritoriul altor state reprezintă o piedică în calea colaborării între

state. Garanția reală a securității și progresului fiecărei țări europene o constituie nu existența grupărilor militare, care nu corespund tendințelor contemporane sănătoase ale vieții internaționale, ci stabilirea în Europa a unui sistem eficient de securitate, bazat pe relații de egalitate și respect reciproc între toate statele continentului, pe eforturile unite ale tuturor națiunilor europene.

Țările semnatare ale prezentei Declarații consideră că este coaptă necesitatea de a se întreprinde măsuri pentru slăbirea, în primul rînd, a încordării militare în Europa. Calea radicală pentru aceasta ar fi desființarea concomitentă a alianțelor militare existente ; situația actuală face posibilă aceasta. Guvernele statelor noastre nu o dată au arătat că, în cazul încetării activității alianței nord-atlantice, Tratatul de la Varșovia își pierde valabilitatea și că locul lor trebuie să-l ocupe un sistem de securitate europeană. Astăzi ele reafirmă în mod solemn că sînt gata pentru lichidarea concomitentă a alianțelor menționate.

Dacă însă statele participante la Pactul Nord-Atlantic nu sînt încă gata să treacă la desființarea completă a celor două grupări militare, statele semnatare ale prezentei Declarații consideră rațional să se realizeze încă de pe acum o înțelegere privind lichidarea organizațiilor militare, atît a Pactului Nord-Atlantic, cît și a Tratatului de la Varșovia. În același timp, ele declară că, atît timp cît va exista Blocul Nord-Atlantic și cercurile agresive imperialiste vor atenta la pace în întreaga lume, țările participante la Tratatul de la Varșovia, păstrîndu-și trează vigilența, sînt hotărîte să-și întărească forța și capacitatea lor de apărare.

Totodată, noi considerăm necesar ca toate statele membre ale Pactului Nord-Atlantic și ale Tratatului de la Varșovia, precum și țările care nu fac parte din nici o alianță militară să depună eforturi pe bază bilaterală sau multilaterală în scopul promovării cauzei securității europene.

3. În prezent capătă o mare importanță și astfel de măsuri parțiale îndreptate spre destinderea militară pe teritoriul european, cum ar fi :

- lichidarea bazelor militare străine ;
- retragerea tuturor trupelor de pe teritoriile altor state, în limitele frontierelor lor naționale ;
- reducerea în cadrul unor limite și termene puse de acord a efectivelor forțelor armate ale ambelor state germane ;
- măsuri îndreptate spre îndepărtarea pericolului unui conflict nuclear ; crearea de zone de-nuclearizate și asumarea de către puterile ce posedă arma nucleară a obligației de a nu folosi această armă împotriva statelor participante la astfel de zone și altele ;
- încetarea zborurilor avioanelor străine cu bombe nucleare deasupra teritoriilor statelor europene și a intrării în porturile acestor state a unor nave submarine și de suprafață străine cu arme nucleare la bord.

4. Avînd în vedere pericolul pe care îl reprezintă pretențiile nucleare ale R.F.G. pentru pacea în Europa, statele trebuie să-și îndrepte eforturile spre excluderea posibilității ca R.F.G. să obțină accesul la arma nucleară, sub orice formă, direct sau indirect prin intermediul unor grupări de state, la dreptul de a dispune exclusiv sau de a participa sub orice formă la dreptul de a dispune

de această armă. De felul cum va fi rezolvată această problemă depinde, în mare măsură, viitorul popoarelor europene ca și al altor popoare. În această problemă nu pot fi admise măsuri parțiale.

5. Inviolabilitatea frontierelor constituie baza unei păci trainice în Europa. Interesele normalizării situației din Europa cer ca toate statele, situate atât în Europa cit și în afara continentului european, să pornească în acțiunile lor de politică externă de la recunoașterea frontierelor existente în realitate între statele europene, frontiere statornicite după cel mai pustiitor război din istoria omenirii, inclusiv a frontierei poloneze de pe Oder și Neisse și a frontierelor dintre cele două state germane.

6. Reglementarea pașnică a problemei germane corespunde intereselor păcii în Europa. Statele socialiste reprezentate la consfătuire sînt gata să-și continue căutările pentru rezolvarea acestei probleme. Această rezolvare trebuie să țină seama de interesele securității tuturor țărilor interesate, ale securității Europei în ansamblu.

O abordare constructivă a acestei probleme ca și a celorlalte aspecte ale securității în Europa este posibilă numai pornindu-se de la realități, și în primul rînd de la recunoașterea faptului existenței celor două state germane — Republicii Democrate Germane și Republicii Federale Germania. În același timp, pentru o astfel de reglementare sînt necesare recunoașterea frontierelor existente și renunțarea de către ambele state germane la posedarea armei nucleare.

Participarea pe bază egală a celor două state germane la opera de dezvoltare și întărire a rela-

țiilor de colaborare inter-europeană în diferite domenii de activitate — politică, economică, tehnico-științifică, culturală — va permite clasei muncitoare, țăranimii, intelectualității, întregii populații să-și aducă contribuția, pe măsura posibilităților și capacității lor creatoare, alături de celelalte națiuni europene, la cauza progresului și păcii.

În ceea ce privește unificarea ambelor state germane, calea spre înfăptuirea acestui obiectiv trece prin destinderea încordării, apropierea treptată între cele două state germane suverane și înțelegerea dintre ele, prin acorduri privind dezarmarea în Germania și în Europa, pe baza principiului că, în condițiile realizării unificării Germaniei, un astfel de stat german unificat va fi un stat cu adevărat iubitor de pace, democratic și niciodată nu va mai prezenta un pericol pentru vecinii săi și pentru pacea în Europa.

7. O mare importanță pozitivă ar avea-o convocarea unei Conferințe general-europene pentru discutarea problemelor referitoare la asigurarea securității în Europa și la stabilirea unei colaborări general-europene. Înțelegerea la care s-ar ajunge la Conferință ar putea fi exprimată, spre exemplu, sub forma unei declarații europene cu privire la colaborarea în interesul menținerii și întăririi securității europene. Într-o asemenea declarație s-ar putea prevedea obligativitatea statelor semnatare de a se conduce în relațiile dintre ele după interesele păcii, de a rezolva problemele litigioase numai pe cale pașnică, de a avea consultări și schimburi de informații în probleme care prezintă interes reciproc, de a contribui la

dezvoltarea pe toate căile a legăturilor economice, tehnico-științifice și culturale dintre ele. Declarația trebuie să fie deschisă pentru aderarea tuturor statelor interesate.

Convocarea Conferinței în problema securității și colaborării europene ar putea contribui la crearea în Europa a unui sistem de securitate colectivă și ar constitui un mare eveniment în istoria contemporană a Europei. Țările noastre sînt gata să ia parte la o asemenea Conferință la orice dată convenabilă pentru celelalte state interesate, atît membre ale Blocului Nord-Atlantic cît și neutre. Țările europene neutre ar putea, de asemenea, să joace un rol pozitiv în convocarea acestei Conferințe.

Se înțelege că ordinea de zi și alte probleme referitoare la pregătirea unei astfel de întîlniri sau conferințe ar urma să fie stabilite de comun acord de către toate statele participante, ținînd seama de propunerile formulate de fiecare dintre ele.

Statele reprezentate la consfătuire sînt gata să folosească și alte metode accesibile pentru discutarea problemelor securității europene : tratative pe canale diplomatice, întîlniri ale miniștrilor de externe sau ale reprezentanților speciali, pe bază bilaterală sau multilaterală, contacte la cel mai înalt nivel. Ele consideră că cele expuse mai sus cuprind aspectele de bază cele mai importante pentru asigurarea securității europene. Ele sînt gata să discute și alte propuneri care au fost făcute sau pot fi formulate în scopul rezolvării acestei probleme de către orice stat.

În ceea ce privește participanții la o asemenea

discuție, statele Tratatului de la Varșovia nu fac nici o excepție. Este de competența fiecărui stat să aleagă între participarea și neparticiparea la discutarea și rezolvarea problemelor europene.

Desigur, popoarelor nu le este indiferent ce curs politic va alege un stat sau altul : corespunzător intereselor popoarelor europene spre pace și securitate sau opus acestor interese.

Statele reprezentate la consfătuire sînt convinse că nici țărilor din alte continente nu le este egal în ce direcție evoluează problemele europene. Flacăra celor două războaie mondiale a izbucnit pe pămîntul european, dar ea a pîrjolit aproape întreaga planetă. Distrugeri și jertfe au cunoscut multe țări, inclusiv țări de pe continente aflate departe de Europa. De aceea, orice guvern preocupat de destinele țării nu poate să nu salute fiecare pas care duce la destinderea și la însănătoșirea situației din Europa, să nu susțină asemenea eforturi.

Exprimîndu-și interesul pentru întărirea securității europene, dorința de a participa la realizarea pașilor corespunzători îndreptați spre acest scop, țările noastre sînt convinse că este de datoria tuturor statelor europene să-și aducă contribuția la rezolvarea problemelor de importanță mondială a căror reglementare ar influența fără îndoială în mod favorabil și situația din Europa. Printre acestea se numără problemele asigurării neamestecului în treburile interne ale statelor, interzicerii folosirii forței sau amenințării cu forța în relațiile internaționale, dezarmării, interzicerii folosirii armei nucleare și alte măsuri importante îndreptate spre înlăturarea periculu-

lui unui conflict nuclear, lichidării definitive a colonialismului în toate formele și manifestările sale, lichidării bazelor militare străine de pe teritoriile altor state, dezvoltării colaborării economice internaționale pe bază de egalitate în drepturi. Din partea lor, statele reprezentate la consfătuire vor face și pe viitor tot ce depinde de ele pentru a contribui la rezolvarea cât mai rapidă a acestor probleme mondiale. Ele acordă o mare importanță întăririi Organizației Națiunilor Unite pe baza respectării cu strictețe a Cartei, a asigurării universalității O.N.U., punerii activității ei în concordanță cu transformările care au avut loc în lume și vor contribui prin toate mijloacele la creșterea eficacității organizației, în scopul menținerii păcii și securității generale și al dezvoltării relațiilor de prietenie dintre popoare.

Statele semnatare ale prezentei Declarații sînt gata să caute, împreună cu alte state, căi reciproc acceptabile pentru consolidarea păcii în Europa. Ele sînt hotărîte să apere pe arena internațională pacea, colaborarea internațională dintre state, coeziunea tuturor forțelor iubitoare de libertate și progres, să lupte împotriva agresiunii imperia-liste, împotriva politicii de dictat și violență, să sprijine cauza libertății, independenței naționale și progresului social.

Statele reprezentate la consfătuire se adresează tuturor guvernelor și națiunilor europene, tuturor forțelor păcii și progresului de pe continentul nostru — fără deosebire de convingeri ideologice, politice sau religioase — cu apelul de a-și uni forțele pentru ca Europa — unul din centrele cele mai importante ale civilizației mon-

diale — să devină un continent al colaborării multilaterale și rodnice între națiuni egale în drepturi, un factor puternic de stabilitate, pace și înțelegere în întreaga lume.

Pentru Republica Populară Bulgaria : TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria ;

Pentru Republica Socialistă Cehoslovacă : ANTONIN NOVOTNY, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, JOSEF LENART, președintele guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace ;

Pentru Republica Democrată Germană : WALTER ULBRICHT, prim-secretar al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane, WILLI STOPH, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane ;

Pentru Republica Populară Polonă : WLADISLAW GOMULKA, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, JOZEF CYRANKIEWICZ, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone ;

Pentru Republica Socialistă România : NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Român, ION GHEORGHE MAURER, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România ;

Pentru Republica Populară Ungară : JÁNOS KÁDÁR, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, GYULA KALLAI, președintele Guvernului Revoluționar Muncitoresc-Țărănesc Ungar ;

Pentru Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste : L. I. BREJNEV, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, A. N. KOSÎGHIN, președintele Consiliului de Miniștri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

APELUL

statelor participante

la Tratatul de la Varșovia către

toate statele europene

Budapesta, 17 martie 1969

Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste — state membre ale Tratatului de la Varșovia — participante la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ, exprimînd năzuințele popoarelor lor de a trăi în pace și bună vecinătate cu celelalte popoare europene și hotărîrea lor fermă de a conlucra la statornicirea unui climat de securitate și cooperare pe continentul nostru, adresează tuturor statelor europene următorul apel pentru intensificarea eforturilor îndreptate spre întărirea păcii și securității în Europa.

Prezentul și viitorul popoarelor Europei sînt indisolubil legate de menținerea și consolidarea păcii pe continentul nostru. O securitate autentică și o pace trainică pot fi asigurate dacă gîndurile, faptele și energia statelor europene vor fi

îndreptate spre țelurile destinderii, spre soluționarea problemelor internaționale arzătoare, ținându-se seama de realități, spre organizarea colaborării multilaterale pe plan general european.

Calea spre bună vecinătate, încredere și înțelegere reciprocă depinde de voința și eforturile popoarelor și guvernelor tuturor țărilor europene. Europa contemporană, așa cum a ieșit din cel de-al doilea război mondial, înseamnă mai bine de 30 de state, mari și mici, care se deosebesc prin orinduirea lor socială, poziție geografică, interese. Prin voința istoriei le-a fost însă dat să trăiască alături, iar acest fapt nu poate fi schimbat de nimeni.

Tot mai multe guverne, parlamente, partide, personalități ale vieții politice și sociale capătă conștiința răspunderii ce le revine în fața generațiilor de azi și a celor viitoare în ceea ce privește împiedicarea unui nou conflict militar în Europa. În Europa continuă însă să acționeze forțe care pun la activul evoluției europene nu reglementarea litigiilor și acordurilor de pace, ci noi divizii și rachete, noi programe militare întocmite pentru decenii. Mână în mână cu ei acționează și cei care nu au tras învățămintele cunite din rezultatele celui de-al doilea război mondial, în urma căruia au fost nimicite militarismul german și nazismul; uneltirile lor constituie o sursă de încordare, creează complicații în relațiile internaționale.

Statele participante la consfătuire consideră datoria lor să facă și în viitor tot ce depinde de ele pentru a feri Europa de pericolul unor noi conflicte militare, pentru a deschide perspectivele

dezvoltării colaborării între toate țările europene, indiferent de sistemul lor social, pe baza principiilor coexistenței pașnice.

Oricât de dificile ar fi problemele rămase încă în suspensie, soluționarea lor trebuie să se realizeze prin mijloace pașnice, pe calea tratativelor, iar nu pe calea folosirii forței sau a amenințărilor cu folosirea forței.

Analizînd situația din Europa, statele participante la Tratatul de la Varșovia consideră că există posibilitatea reală ca, prin eforturi comune, să se înfăptuiască securitatea europeană, ținîndu-se seama de interesele tuturor statelor și popoarelor Europei.

Cu aproape trei ani în urmă, statele participante la Tratatul de la Varșovia au formulat la București propunerea de a se convoca o Conferință europeană pentru examinarea problemelor securității europene și colaborării pașnice. Contactele care au avut loc de atunci au arătat că nici un guvern european nu s-a pronunțat împotriva ideii Conferinței europene și că există reale posibilități pentru ținerea ei.

După cel de-al doilea război mondial, statele Europei nu s-au întrunit încă niciodată laolaltă, deși există o multitudine de probleme care așteaptă să fie examinate la masa tratativelor. Dacă se pornește de la interesele consolidării păcii, atunci nu există nici un fel de motive serioase pentru amînarea convocării Conferinței europene.

O asemenea Conferință ar corespunde intereselor tuturor statelor europene. Ea ar oferi posibilitatea de a se găsi împreună căile și mijloacele care ar duce la lichidarea divizării Europei în grupări mi-

litare și la asigurarea colaborării pașnice între statele și popoarele europene.

În lume există însă forțe care, urmărind să mențină divizarea continentului nostru, promovind o politică de intensificare a încordării, refuzând să organizeze colaborarea pașnică între state și popoare, se pronunță împotriva convocării unei asemenea Conferințe și împotriva altor măsuri de consolidare a securității europene.

Statele participante la consfătuire sînt convinse că dezvoltarea colaborării europene a fost și rămîne unica alternativă reală a unei confruntări militare periculoase, a cursei înarmărilor și a neînțelegerilor pe care se străduiesc să le impună și în viitor Europei forțele agresive care urmăresc să submineze rezultatele celui de-al doilea război mondial și să modifice harta Europei.

Statele participante la Tratatul de la Varșovia reafirmă propunerile lor îndreptate împotriva divizării lumii în blocuri militare, împotriva cursei înarmărilor și a pericolelor ce rezultă din aceasta pentru cauza păcii și securității popoarelor, precum și alte măsuri și prevederi conținute în Declarația cu privire la consolidarea păcii și securității în Europa, adoptată la București în anul 1966.

O cerință vitală a popoarelor europene este preîntîmpinarea unor noi conflicte militare, întărirea legăturilor politice, economice și culturale între toate statele, pe baza egalității în drepturi, respectării independenței și suveranității statelor. Un sistem trainic de securitate europeană creează posibilitatea obiectivă și necesitatea realizării prin eforturi comune a unor mari proiecte în domeniul energiei, transporturilor, mediului acvatic și

aerian, ocrotirii sănătății, probleme care privesc în mod direct bunăstarea populației întregului continent. Tocmai aceste elemente comune pot și trebuie să devină fundamentul cooperării europene.

Una din premisele înfăptuirii securității europene o constituie intangibilitatea frontierelor existente în Europa, inclusiv a frontierei Oder-Neisse, precum și a frontierei între Republica Democrată Germană și Republica Federală Germania, recunoașterea faptului existenței Republicii Democrate Germane și a Republicii Federale Germania, renunțarea de către Republica Federală Germania la pretențiile de a reprezenta întregul popor german, de a obține, sub orice formă, acces la arma nucleară.

Berlinul occidental are un statut special și nu aparține Republicii Federale Germania.

Un pas practic în direcția consolidării securității europene l-ar constitui reunirea în cel mai scurt timp a reprezentanților tuturor statelor europene interesate în vederea stabilirii de comun acord, atât a procedurii de convocare a Conferinței, cât și a formulării punctelor de pe ordinea de zi. Sintem gata să examinăm, totodată, orice altă propunere privind modul de pregătire și de convocare a acestei Conferințe.

Statele participante la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ adresează tuturor țărilor Europei apelul de a conlucra în vederea convocării Conferinței europene și a creării climatului necesar pentru ca această Conferință să se bucure de succes și să îndreptățească speranțele pe care popoarele și le pun în ea.

Pentru realizarea acestei importante acțiuni, ce ar marca un moment istoric în viața continentului, adresăm tuturor statelor europene apelul solemn de a întări climatul de încredere și, în acest sens, de a se abține de la orice acțiuni care ar putea să învenineze atmosfera în relațiile dintre state. Ele fac, de asemenea, un apel de a se trece de la declarații de intenții despre pace la acțiuni și măsuri concrete de destindere și de dezarmare, pentru dezvoltarea colaborării și păcii între popoare. Ele adresează tuturor guvernelor europene apelul de a-și uni eforturile pentru a face ca Europa să devină un continent al cooperării fructuoase între națiuni egale în drepturi, un factor de stabilitate, pace și înțelegere în lumea întreagă.

Din partea Republicii Populare Bulgaria: TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria ;

Din partea Republicii Socialiste Cehoslovace: LUDVIK SVOBODA, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, ALEXANDER DUBCEK, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, OLDRICH CERNIK, președintele guvernului federal al Republicii Socialiste Cehoslovace ;

Din partea Republicii Democratice Germane: WALTER ULBRICHT, prim-secretar al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democratice Germane, WILLI STOPH, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane ;

Din partea Republicii Populare Polone: WLADISLAW GOMULKA, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncito-

resc Unit Polonez, JOZEF CYRANKIEWICZ, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Polone ;

Din partea Republicii Socialiste România : NICOLAR CEAUŞESCU, secretar general al C.C. al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, ION GHEORGHE MAURER, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Socialiste România ;

Din partea Republicii Populare Ungare : JÁNOS KÁDÁR, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, JENŐ FOCK, preşedintele Guvernului Revoluţionar Muncitoresc-Ţărănesc Ungar ;

Din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste : LEONID BREJNEV, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, ALEXEI KOSÍGHIN, preşedintele Consiliului de Miniştri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

DECLARAȚIA consfătuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia

Praga, 31 octombrie 1969

În zilele de 30 și 31 octombrie 1969, la Praga a avut loc consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, la care au participat : din partea R. P. Bulgaria — I. Bașev ; din partea R. S. Cehoslovace — J. Marko ; din partea R. D. Germane — O. Winzer ; din partea R. P. Polone — S. Jedrychowski ; din partea Republicii Socialiste România — C. Mănescu ; din partea R. P. Ungare — E. Erdélyi, adjunct al ministrului afacerilor externe ; din partea U.R.S.S. — A. Gromîko.

Guvernele reprezentate la consfătuire au subliniat năzuința și voința lor de a întreprinde noi pași, individual și în colaborare cu alte state, în scopul destinderii, al consolidării securității și al dezvoltării colaborării pașnice în Europa. Ele reafirmă viabilitatea prevederilor Apelului de la Budapesta, din 17 martie 1969, al statelor participante la Tratatul de la Varșovia către toate țările europene.

Participantii la consfătuire au acordat, cu acest prilej, o atenție deosebită pregătirii convocării Conferinței general-europene în problemele securității și colaborării în Europa. Ei au constatat cu satisfacție că propunerea de a se ține o Conferință general-europeană s-a bucurat de un larg ecou pozitiv din partea majorității statelor europene. Această propunere a devenit obiectul unei examinări active, de lucru în Europa, în cursul căreia s-au exprimat considerente concrete asupra diverselor probleme legate de pregătirea Conferinței, ceea ce creează posibilități reale pentru organizarea Conferinței și realizarea securității europene, prin eforturi comune, în interesul tuturor statelor și popoarelor Europei.

A fost, de asemenea, întâmpinată în mod favorabil inițiativa prețioasă a guvernului Finlandei, din 5 mai 1969, care a declarat că este gata să contribuie la pregătirea și ținerea Conferinței general-europene. Toate țările semnatare ale Apelului de la Budapesta au răspuns pozitiv.

În ceea ce îi privește, miniștrii afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, acționînd din însărcinarea guvernelor lor, propun ca următoarele probleme să fie incluse pe ordinea de zi a Conferinței general-europene :

1. Înfăptuirea securității europene și renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea acesteia în relațiile reciproce dintre state în Europa.

2. Extinderea relațiilor comerciale, economice și tehnico-științifice pe baza egalității în drepturi,

în scopul dezvoltării colaborării politice între statele europene.

Statele socialiste semnatare ale prezentei declarații sînt profund convinse că discutarea fructuoasă a problemelor menționate și realizarea unui acord în legătură cu ele ar contribui la des-tinderea încordării în Europa, la creșterea înțelegerii reciproce, la dezvoltarea unor relații pașnice și prietenești între state și, în același timp, la în-făptuirea securității, în care sînt vital interesate toate popoarele Europei.

Succesul unei Conferințe general-europene ar constitui un eveniment istoric în viața continen-tului nostru și în viața popoarelor întregii lumi. El ar deschide calea spre examinarea în conti-nuare și a altor probleme care interesează statele europene și a căror rezolvare ar corespunde în-tăririi păcii în Europa, ar contribui la dezvoltarea unei largi colaborări reciproc-avantajoase între toate statele europene și la asigurarea în Europa, așa cum s-a statornicit și există ea astăzi, a unei securități trainice, bazate pe principii colective și pe eforturile comune ale participanților la Con-ferința general-europeană a statelor.

Guvernele țărilor participante la prezenta cons-fătuire propun, în scopul pregătirii Conferinței general-europene, să se examineze aceste consi-derente în cursul unor consultări bilaterale sau multilaterale între statele interesate. Ele sînt, desigur, gata să examineze și orice alte propuneri îndreptate spre pregătirea practică și asigurarea succesului Conferinței general-europene.

Miniștrii afacerilor externe au exprimat, în numele guvernelor lor, convingerea că, în ciuda

unor greutăți neînălțurate încă, toate problemele legate de pregătirea și ținerea Conferinței general-europene — fie că sînt legate de ordinea de zi, de sfera participanților sau de modalitățile de convocare — vor putea fi rezolvate, dacă față de aceste probleme se va manifesta bunăvoință și va exista năzuința sinceră spre înțelegere reciprocă.

Guvernele statelor Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste cheamă toate statele europene, în interesul viitorului pașnic al continentului, să depună eforturi pentru convocarea cît mai grabnică a Conferinței general-europene care, după părerea lor, ar putea să aibă loc la Helsinki, în prima jumătate a anului 1970.

ÎNȚILNIREA

conducătorilor de partid
și de stat din

R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă,
R. D. Germană, R. P. Polonă,
Republica Socialistă România,
R. P. Ungară și U.R.S.S.

Moscova, 4 decembrie 1969

În zilele de 3 și 4 decembrie 1969, a avut loc la Moscova întâlnirea conducătorilor de partid și de stat din Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

La întâlnire au participat :

T. Jivkov, prim-secretar al C. C. al P. C. Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri, S. Todorov, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P. C. Bulgar, I. Bașev, membru al C. C. al P. C. Bulgar, ministrul afacerilor externe, K. Tellalov, membru supleant al C. C. al P. C. Bulgar, șeful secției de politică externă și relații internaționale a C. C. al P. C. Bulgar ;

G. Husak, prim-secretar al C. C. al P. C. din Cehoslovacia, O. Cernik, membru al Prezidiului C. C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele gu-

vernului, V. Bilak, membru al Prezidiului, secretar al C. C. al P. C. din Cehoslovacia, K. Kurka, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al R. S. Cehoslovace ;

W. Ulbricht, prim-secretar al C. C. al P.S.U.G., preşedintele Consiliului de Stat, W. Stoph, membru al Biroului Politic al C. C. al P.S.U.G., preşedintele Consiliului de Miniştri, E. Honecker, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.S.U.G., H. Axen, membru supleant al Biroului Politic, secretar al C. C. al P.S.U.G., O. Winzer, membru al C. C. al P.S.U.G., ministrul afacerilor externe al R. D. Germane ;

W. Gomulka, prim-secretar al C. C. al P.M.U.P., J. Cyrankiewicz, membru al Biroului Politic al C. C. al P.M.U.P., preşedintele Consiliului de Miniştri, Z. Kliszko, membru al Biroului Politic, secretar al C. C. al P.M.U.P., S. Jedrychowski, membru al Biroului Politic al C. C. al P.M.U.P., ministrul afacerilor externe al R. P. Polone ;

Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C. C. al P.C.R., preşedintele Consiliului de Miniştri, Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C. C. al P.C.R., Corneliu Mănescu, membru al C. C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România ;

J. Kádár, prim-secretar al C. C. al P.M.S.U., J. Fock, membru al Biroului Politic al C. C. al P.M.S.U., preşedintele Guvernului Revoluţionar

Muncitoresc-Țărănesc Ungar, Z. Komocsin, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.S.U., K. Erdélyi, membru al C. C. al P.M.S.U., locțiitor al ministrului afacerilor externe al R. P. Ungare ;

L. I. Brejnev, secretar general al C. C. al P.C.U.S., A. N. Kosîghin, membru al Biroului Politic al C. C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri, N. V. Podgornîi, membru al Biroului Politic al C. C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., M. A. Suslov, membru al Biroului Politic, secretar al C. C. al P.C.U.S., K. F. Katușev, secretar al C. C. al P.C.U.S., B. N. Ponomariov, secretar al C.C. al P.C.U.S., A. A. Gromîko, membru al C. C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S.

Participanții la întâlnire au procedat la un schimb de păreri asupra unui larg cerc de probleme legate de întărirea păcii și securității internaționale. O atenție deosebită s-a acordat securității europene.

A fost exprimată satisfacția în legătură cu faptul că propunerile elaborate în comun de țările socialiste cu privire la pregătirea și ținerea unei Conferințe a statelor europene se bucură de un larg sprijin internațional. Țările socialiste vor milita cu perseverență și în viitor pentru ca pe pământul Europei în locul încordării să fie promovate relațiile de bunăvecinătate, pentru ca coexistența pașnică să devină o normă universală în raporturile reciproce dintre statele europene cu orînduiri sociale diferite, pentru ca năzuința popoarelor spre securitate și progres să fie materializată în fapte concrete, în rezolvarea problemelor actuale din această regiune a lumii.

Țările socialiste prezente la întâlnire militează pentru extinderea și dezvoltarea relațiilor dintre toate statele pe baza principiilor egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectării suveranității, integrității teritoriale și inviolabilității frontierelor existente; ele sînt hotărîte să dezvolte relațiile cu celelalte state europene care doresc să colaboreze pe baza acestor principii.

Ele au reafirmat punctul de vedere potrivit căruia interesele păcii și securității cer ca toate statele să stabilească relații de egalitate în drepturi cu Republica Democrată Germană, conform dreptului internațional, să recunoască ca definitive și inviolabile frontierele existente în Europa, inclusiv frontiera Oder-Neisse.

Cu prilejul schimbului de păreri asupra problemelor internaționale actuale s-a constatat că rezultatul alegerilor, din Republica Federală Germania și formarea noului guvern constituie o expresie a schimbărilor care au loc în rîndurile unei părți a opiniei publice din R.F.G., a creșterii, în cadrul acesteia, a tendințelor spre o politică realistă, de colaborare și înțelegere între state. Ca un moment pozitiv, s-a remarcat semnarea de către Republica Federală Germania a Tratatului de neproliferare a armelor atomice. În același timp, participanții la întâlnire au exprimat părerea unanimă că nu se poate scăpa din vedere faptul că în R.F.G. nu încetează manifestările periculoase ale revanșismului, precum și activizarea forțelor neonaziste, față de care trebuie să

se mențină permanent trează vigilența. Dacă noul guvern vest-german, trăgînd învățăminte din istorie, debarasîndu-se de balastul trecutului și acționînd în concordanță cu spiritul vremii, va adopta o atitudine realistă față de problemele care provoacă încordare în relațiile dintre statele europene, acest fapt va fi salutat atît de țările socialiste, cît și de toate popoarele iubitoare de pace.

Considerînd că este de o mare importanță ca Tratatul de neproliferare a armelor nucleare să servească pe deplin cauzei întăririi păcii, Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste se pronunță pentru aderearea unui număr cît mai mare de state la tratat, pentru ratificarea și intrarea în vigoare cît mai grabnică a acestuia.

A fost exprimată unanim convingerea că, pentru asigurarea unei păci trainice și stabile, trebuie urmată calea încetării cursei înarmărilor, a dezarmării generale și totale, inclusiv a dezarmării nucleare. Țările socialiste, care au făcut în repetate rînduri propuneri concrete în acest domeniu, cheamă toate statele să manifeste bunăvoință și să fie gata să procedeze în practică la o dezarmare reală.

Țările participante la întîlnire au reafirmat dorința lor ca și în viitor să se consulte asupra celor mai importante probleme ale vieții internaționale, în vederea îndeplinirii coordonate a

unor acțiuni comune, în lupta pentru pacea și securitatea popoarelor, inclusiv pentru securitatea europeană.

Întîlnirea de la Moscova, care a confirmat unitatea de vederi a participanților, s-a desfășurat într-o atmosferă de prietenie, înțelegere și colaborare tovarășească.

**COMUNICATUL
consfătuirii
miniștrilor afacerilor externe
ai țărilor participante la
Tratatul de la Varșovia**

Budapesta, 22 iunie 1970

La 21—22 iunie a avut loc la Budapesta consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia. La consfătuire au participat: din partea Republicii Populare Bulgaria — I. Bașev, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Socialiste Cehoslovace — J. Marko, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Democrate Germane — O. Winzer, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Populare Polone — S. Jedrychowski, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Socialiste România — C. Mănescu, ministrul afacerilor externe; din partea Republicii Populare Ungare — J. Peter, ministrul afacerilor externe; din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste — A. A. Gromîko, ministrul afacerilor externe.

La consfătuire, care s-a desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă, a avut

loc un schimb de păreri asupra unor probleme actuale privind evoluția situației din Europa.

Miniștrii au confirmat convingerea guvernelor lor că organizarea Conferinței general-europene ar fi o contribuție importantă la realizarea destinării, întărirea securității și extinderea colaborării pașnice în Europa. În legătură cu aceasta, o atenție deosebită a fost acordată problemelor privind activizarea pregătirii Conferinței general-europene.

S-a efectuat un schimb de informații asupra contactelor și consultărilor bilaterale și multilaterale care au avut loc în ultimele luni între statele interesate în problemele organizării Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Guvernele țărilor reprezentate la consfătuire au evidențiat ecoul larg și, în general, pozitiv al propunerilor avansate la Praga în octombrie 1969, ceea ce atestă realismul și viabilitatea acestor propuneri care răspund intereselor înfăptuirii securității și dezvoltării colaborării în Europa. Ele au examinat, de asemenea, cu atenția cuvenită, considerațiile exprimate în această chestiune de diferite părți și au ajuns la concluzia că în prezent se creează condiții favorabile pentru a se trece la pregătirea Conferinței general-europene, pe baze practice.

A fost subliniat faptul că este de dorit participarea directă a statelor interesate în toate fazele pregătirii și organizării Conferinței general-europene, în formele ce vor fi considerate indicate, inclusiv reuniuni pregătitoare corespunzătoare ale reprezentanților acestor state.

Pornind de la aceste considerente, miniștrii au ajuns la o înțelegere cu privire la următorii pași importanți, avînd drept scop asigurarea convocării, desfășurării rodnice și succesului Conferinței general-europene. Ei urmăresc, în special, să se ajungă la un acord asupra adoptării unei ordini de zi acceptabile tuturor statelor interesate, precum și asupra metodelor de pregătire a Conferinței general-europene, la care se poate trece deja în viitorul apropiat.

Participanții la consfătuire se așteaptă ca, în procesul pregătirii și organizării conferinței, toate statele interesate să acționeze într-un spirit de cooperare în examinarea propunerilor constructive, pentru a facilita găsirea unor soluții acceptabile pentru toți participanții la Conferința general-europeană.

Miniștrii au subliniat hotărîrea guvernelor lor de a acționa în continuare, individual și în colaborare cu alte țări, în scopul promovării destinderii, securității și colaborării pașnice pe continentul european.

A fost aprobat, în unanimitate, un document corespunzător, care va fi adus la cunoștința guvernelor tuturor statelor interesate.

**MEMORANDUMUL
guvernelor
țărilor participante la
Tratatul de la Varșovia privind
unele probleme actuale
ale pregătirii și
convocării Conferinței
pentru securitate
și cooperare în Europa**

Budapesta, 22 iunie 1970 *

Guvernele Republicii Populare Bulgaria, Republicii Socialiste Cehoslovace, Republicii Democratice Germane, Republicii Populare Polone, Republicii Socialiste România, Republicii Populare Ungare, Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste consideră necesar să aducă la cunoștința guvernelor interesate unele considerente care, după părerea lor, ar răspunde intereselor pregătirii și convocării Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Ele observă cu satisfacție că, în cursul consultărilor bi și multilaterale și al schimbului de păreri, a avut loc o apropiere a pozițiilor statelor interesate într-o serie de probleme importante privind Conferința general-europeană. Rezultatele consultărilor și ale schimbului de păreri arată că propunerile promovate la Praga în octombrie 1969 au creat baza pentru a se trece, deja în viitorul

* Documentul a fost dat publicității la 27 iunie 1970.

apropiat, la pregătirea practică a Conferinței general-europene și, paralel cu convorbirile bilaterale, să se treacă, de asemenea, la forme multilaterale de pregătire a Conferinței general-europene. Este de dorit participarea directă a statelor interesate în toate fazele pregătirii și organizării Conferinței general-europene, în formele ce vor fi considerate indicate, inclusiv reuniuni pregătitoare corespunzătoare ale reprezentanților acestor state.

S-a clarificat problema componentei participanților la Conferință. La ea pot participa toate statele europene, inclusiv R.D.G. și R. F. Germania, pe baze egale între ele și în condiții de egalitate în drepturi cu celelalte state europene, precum și S.U.A. și Canada. Inițiativa guvernului Finlandei cu privire la ținerea Conferinței la Helsinki este întâmpinată favorabil. Se manifestă înțelegere față de faptul că convocarea Conferinței nu trebuie pusă în dependență de nici o condiție prealabilă.

În multe țări este împărtășită părerea că succesul primei Conferințe general-europene — pregătirea, organizarea și desfășurarea căreia trebuie să fie rezultatul contribuției tuturor țărilor interesate — ar deschide calea spre examinarea în continuare, în comun, a altor probleme europene, îndeosebi a problemelor creării unui sistem tra-nic de securitate europeană. În legătură cu aceasta, ar fi utilă organizarea unei serii de conferințe general-europene și crearea unui organism corespunzător al tuturor țărilor interesate în problemele securității și cooperării în Europa.

Continuă examinarea problemelor privind conținutul activității Conferinței general-europene, precum și al ordinii ei de zi. Cele două puncte propuse la Praga pentru ordinea de zi a Conferinței corespund intereselor înlăptuirii securității și dezvoltării cooperării în Europa, constituie probleme cu privire la care există posibilitatea de a se obține un consens larg. Aceste propuneri nu ridică obiecții de principiu. Totodată, mai multe state se pronunță pentru lărgirea ordinii de zi a Conferinței.

Călăuzite de dorința de a se ajunge la un acord asupra unei ordini de zi a Conferinței general-europene, acceptabile tuturor statelor interesate, guvernele Republicii Populare Bulgaria, Republicii Socialiste Cehoslovace, Republicii Democrate Germane, Republicii Populare Polone, Republicii Socialiste România, Republicii Populare Ungare, Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste propun ca ea să fie completată cu problema :

— cu privire la crearea la Conferința general-europeană a unui organism pentru problemele securității și cooperării în Europa.

Guvernele care au adoptat acest memorandum consideră că examinarea problemei referitoare la reducerea forțelor armate străine pe teritoriul statelor europene ar servi intereselor destinderii și securității în Europa. În scopul creării condițiilor celor mai prielnice în vederea dezbaterii problemelor corespunzătoare la Conferința general-europeană și în interesul examinării eficiente și neîntirziate a problemelor privind reducerea

forțelor armate străine, această problemă ar putea fi dezbătută în organismul care se propune a fi creat la Conferința general-europeană sau într-un alt cadru acceptabil statelor interesate.

În afară de aceasta, ele consideră că ar putea fi extins cadrul celui de-al doilea punct al ordinii de zi, propus la Praga, prin includerea unor prevederi referitoare la dezvoltarea legăturilor culturale.

În acest fel, la Conferința general-europeană ar putea fi supuse examinării următoarele probleme :

- cu privire la înfăptuirea securității europene și renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea ei în relațiile mutuale dintre state în Europa ;

- cu privire la extinderea legăturilor comerciale, economice, tehnico-științifice și culturale, pe baza egalității în drepturi, în scopul dezvoltării colaborării politice între statele europene ;

- cu privire la crearea la Conferința general-europeană a unui organism pentru problemele securității și cooperării în Europa.

Guvernele inițitoare ale acestui memorandum își exprimă speranța că propunerile cuprinse în memorandum, în care sînt luate în considerare părerile expuse de multe state interesate, se vor bucura de o primire favorabilă din partea guvernului... (n.r. se înțelege numele statului căruia i se remite memorandumul).

Aceste propuneri urmăresc, în special, realizarea unui acord asupra ordinii de zi și metodelor de pregătire, acceptabile tuturor statelor, ale Confe-

rinței general-europene, la care se poate trece deja în viitorul apropiat.

Ele sînt convinse că convocarea Conferinței general-europene, ca rezultat al eforturilor comune ale tuturor statelor interesate, ar constitui o contribuție însemnată la realizarea destinderii, întărirea securității și dezvoltarea colaborării pașnice în Europa.

DECLARAȚIE

cu privire
la problemele întăririi securității
și dezvoltării
colaborării pașnice
în Europa

Berlin, 2 decembrie 1970

Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste — reprezentate la consfătuirea de la Berlin a Comitetului Politic Consultativ al țărilor participante la Tratatul de la Varșovia — au examinat situația creată în Europa.

Consfătuirea constată cu satisfacție că eforturile depuse de țările socialiste contribuie în mod eficient la însănătoșirea atmosferei pe continentul european și la îndeplinirea practică a principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite. S-a constatat că, în ultimul timp, în relațiile dintre statele europene își croiesc tot mai mult drum tendințele spre destindere și spre o largă colaborare, pe baza bunei vecinătăți.

Statele reprezentate la consfătuire salută această evoluție a evenimentelor din Europa, care cores-

punde intereselor tuturor țărilor Europei, mari și mici, ale asigurării unei păci trainice în lumea întreagă. Ele intenționează să contribuie și în viitor la lărgirea și adîncirea relațiilor reciproc avantajoase cu toate statele din Europa, care, la rîndul lor, sînt gata să promoveze o politică de destindere a încordării internaționale. S-a subliniat din nou necesitatea respectării cu strictețe în relațiile dintre toate statele a principiilor independenței, suveranității, integrității teritoriale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne ale altora.

Participanții la consfătuire au subliniat marea importanță internațională a încheierii Tratatului dintre U.R.S.S. și R.F.G. și a parafării Tratatului dintre R.P.P. și R.F.G. Recunoașterea situației existente în Europa, statornicită ca rezultat al celui de-al doilea război mondial și al dezvoltării postbelice, a inviolabilității frontierelor actuale ale statelor europene, respectarea principiului soluționării litigiilor exclusiv prin mijloace pașnice, nerecurgînd la forță sau la amenințarea cu folosirea ei — toate acestea au o însemnătate uriașă pentru destinele păcii europene, pentru viitorul pașnic al popoarelor europene. Intrarea în vigoare a acestor tratate va corespunde intereselor vitale ale tuturor statelor și popoarelor.

Participanții la consfătuire și-au exprimat în unanimitate solidaritatea cu politica iubitoare de pace a Republicii Democrate Germane. Întreaga evoluție în Europa este o mărturie a faptului că fără participarea R.D.G. este imposibil să se construiască edificiul unei păci trainice în această zonă. Stabilirea de relații de egalitate în drepturi

între Republica Democrată Germană și alte state care, deocamdată, nu au stabilit asemenea relații, inclusiv a unor relații bazate pe norme unanim acceptate ale dreptului internațional între R.D.G. și R.F.G., primirea R.D.G. în Organizația Națiunilor Unite și alte organizații internaționale în calitate de membru cu drepturi egale, reprezintă imperative vitale ale vremii și ar constitui o contribuție majoră la cauza securității europene și internaționale.

Statele reprezentate la consfătuire sprijină în întregime cerința justă a Republicii Socialiste Cehoslovace privind recunoașterea de către R.F.G. ca nevalabil de la bun început a acordului de la München, cu toate urmările care decurg din aceasta. Disocierea clară și definitivă a R.F.G. de acest dictat, care a întruchipat politica hitleristă tîlhărească, ar contribui la însănătoșirea situației în Europa și la dezvoltarea relațiilor R.F.G. cu țările socialiste.

La consfătuire s-a constatat că se creează premise pentru reglementarea altor probleme existente în Europa și, în legătură cu aceasta, s-a exprimat speranța că tratativele care se desfășoară în prezent în problema Berlinului occidental se vor încheia prin realizarea unei înțelegeri reciproc acceptabile, care să corespundă intereselor destinderii în centrul Europei, precum și necesităților populației Berlinului occidental și intereselor legitime și drepturilor suverane ale R.D.G.

Participanții la consfătuire și-au exprimat convingerea că convocarea Conferinței general-europene în problemele securității și colaborării ar re-

prezenta o nouă etapă majoră pe calea consolidării păcii în Europa.

Datorită activității pregătitoare desfășurate pînă acum sînt create în prezent premise suficiente pentru organizarea unei asemenea Conferințe. S-a conturat, în general, ordinea de zi, a fost definită componența participanților la Conferință, s-a pus o bază largă pentru înțelegerea reciprocă și asigurarea unor rezultate pozitive ale Conferinței. Încheierea punerii de acord a tuturor problemelor legate de convocarea Conferinței necesită în prezent, alături de contacte bilaterale, desfășurarea de consultări multilaterale, cu participarea tuturor statelor interesate. Pentru aceasta s-au și pronunțat multe state europene.

Participanții la consfătuire au luat cunoștință cu satisfacție de noua inițiativă a guvernului Finlandei privind organizarea la Helsinki a unor întâlniri pregătitoare ale reprezentanților tuturor statelor interesate în problemele legate de convocarea Conferinței general-europene. Statele reprezentate la consfătuire declară că sînt de acord să participe la asemenea întâlniri, chemate să contribuie la pregătirea practică a Conferinței general-europene.

Nu există nici un motiv de a tărăgăna convocarea Conferinței, de a pune anumite condiții prealabile. Mișcarea pentru securitate și colaborare pe continentul european capătă un caracter tot mai larg și de masă. Statele socialiste participante la consfătuire sînt hotărîte să facă tot ce depinde de ele pentru ca voința de pace a popoarelor europene să fie transpusă în viață.

Participanții la consfătuire constată că adversarii destinderii și colaborării pașnice în Europa nu și-au încetat activitatea periculoasă. În legătură cu aceasta, s-a atras atenția asupra activizării cercurilor agresive ale N.A.T.O., a acțiunilor provocatoare ale forțelor revanșarde și militariste din R.F.G., asupra încercărilor neconținute făcute din afară de a frâna dezvoltarea proceselor favorabile pe continentul european. A fost exprimată încrederea fermă că forțele iubitoare de pace din Europa sînt capabile să înlăture obstacolele create de adversarii păcii și, prin eforturi unite, să rezolve sarcina asigurării unei păci trainice în această regiune a lumii.

Consfătuirea reafirmă poziția expusă în declarația de la București din 1966 în problemele securității europene, destinderii și dezarmării.

Participanții la consfătuire au exprimat hotărîrea partidelor și guvernelor țărilor lor de a înfăptui și în viitor acțiuni comune, puse de acord, pe arena internațională în interesul asigurării securității trainice în Europa și în întreaga lume. În acest scop, fiecare dintre ei va continua să promoveze o politică activă de pace, de destindere a încordării și de largă colaborare internațională.

Din partea Republicii Populare Bulgaria: TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria ;

Din partea Republicii Socialiste Cehoslovace: GUSTAV HUSAK, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, LUBOMIR STROUGAL, președintele guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace ;

Din partea Republicii Democrate Germane : WALTER ULBRICHT, prim-secretar al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane, WILLI STOPH, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Democrate Germane ;

Din partea Republicii Populare Polone : WLADYSŁAW GOMULKA, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, JOSEF CYRANKIEWICZ, preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Populare Polone ;

Din partea Republicii Socialiste România : NICOLAE CEAUŞESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, ILIE VERDEŢ, prim-vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al Republicii Socialiste România ;

Din partea Republicii Populare Ungare : JÁNOS KÁDÁR, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, JENŐ FOCK, preşedintele Guvernului Revoluţionar Muncitoresc-Ţărănesc Ungar ;

Din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste : L. I. BREJNEV, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, A. N. KOSÍGHIN, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S.

COMUNICATUL consfătuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia

București, 19 februarie 1971

Între 18 și 19 februarie 1971 a avut loc la București consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia — Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

Călăuzindu-se după Declarația cu privire la problemele întăririi securității și dezvoltării colaborării pașnice în Europa, adoptată la consfătuirea de la Berlin, din 2 decembrie 1970, a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, miniștrii au efectuat un schimb de informații și păreri asupra desfășurării pregătirilor pentru convocarea Conferinței general-europene.

Luînd în considerare dezvoltările pozitive care au avut loc în ultimii ani în relațiile intereuropene, participanții la consfătuire constată cu satis-

facție, că, în urma eforturilor depuse de țările socialiste și a contribuției altor state, s-au înregistrat unele progrese pe calea destinderii pe continentul european.

Propunerea privind convocarea Conferinței general-europene, lansată de țările socialiste, se bucură de un sprijin tot mai mare din partea popoarelor Europei, a opiniei publice europene, care consideră pe bună dreptate că o asemenea Conferință va constitui o etapă importantă pe calea întăririi păcii și securității în Europa, a statornicirii unei colaborări multilaterale și reciproc avantajoase între țările europene.

Miniștrii afacerilor externe apreciază că în condițiile actuale este posibil și necesar să se abordeze într-un spirit practic, constructiv problemele concrete în scopul de a accelera organizarea Conferinței pentru securitate și colaborare în Europa.

S-a remarcat că eforturile întreprinse în ultimul timp de statele care se pronunță pentru convocarea Conferinței general-europene contribuie la progresul pregătirii acesteia. În cursul contactelor bilaterale au fost create condițiile pentru trecerea la activitatea de pregătire pentru convocarea Conferinței general-europene pe baze multilaterale. În prezent, sarcina constă în a nu se întârzia trecerea la această fază nouă, mai activă, de pregătire a Conferinței general-europene.

Țările socialiste reprezentate la consfătuire își reafirmă sprijinul față de inițiativa guvernului Finlandei privind organizarea la Helsinki a unor reuniuni pregătitoare ale tuturor statelor interesate, sînt gata să participe în orice moment la

acestea și, în acest scop, să împuternicească reprezentanți corespunzători. Miniștrii afacerilor externe subliniază că realizarea neîntârziată a unor asemenea reuniuni pregătitoare este reclamată de necesitatea de a se trece la pregătirea practică a Conferinței general-europene și va permite discutarea și punerea de acord a problemelor legate de convocarea Conferinței.

În același timp, s-a atras atenția asupra faptului că acele cercuri care nu sînt interesate în aprofundarea destinderii în Europa își intensifică opoziția față de convocarea Conferinței general-europene. Aceasta își găsește expresia în avansarea de diferite condiții prealabile pentru convocarea acesteia, care au drept scop să complice activitatea pregătitoare, să lege chestiunea convocării Conferinței de alte probleme, ceea ce ar crea un impediment serios în calea Conferinței. Spre promovarea unui asemenea curs și intensificarea cursei înarmărilor în Europa sînt îndreptate și hotărîrile recentei sesiuni de la Bruxelles a Consiliului N.A.T.O. Toate acestea frînează dezvoltarea proceselor favorabile în Europa, care corespund intereselor popoarelor continentului european, intereselor păcii.

În această situație apare necesar să se adopte măsuri suplimentare pentru înlăturarea obstacolelor care se creează în calea convocării Conferinței general-europene. Din însărcinarea guvernelor lor, miniștrii afacerilor externe exprimă încă o dată hotărîrea fermă a statelor participante la Consfătuire de a contribui la desăvîrșirea cît mai urgentă a activităților pregătitoare în vederea convocării Conferinței general-europene. Guver-

nele acestor țări cheamă guvernele tuturor statelor interesate să depună în continuare eforturi în această direcție.

Țările socialiste reprezentate la Consfătuire vor depune și în viitor eforturi constructive pentru dezvoltarea unor relații normale, reciproc avantajoase între toate statele continentului, se vor pronunța pentru încetățenirea și consolidarea unui climat de pace, pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru destindere și colaborare în Europa și în lumea întreagă.

Statele participante la Tratatul de la Varșovia consideră important să sublinieze din nou marea însemnătate pentru cauza securității europene și internaționale a stabilirii de relații pe bază de egalitate între Republica Democrată Germană și alte state care, deocamdată, nu au stabilit asemenea raporturi. Relații bazate pe normele general-acceptate ale dreptului internațional trebuie să fie stabilite între R.D.G. și R.F.G. Intereselor destinderii i-ar corespunde, de asemenea, încetarea opoziției față de primirea R. D. Germane în O.N.U. și în alte organizații internaționale. Participanții la Consfătuire consideră că este de datoria lor frățească să acorde R.D.G. întregul sprijin în aceste probleme și vor întreprinde în acest sens măsuri corespunzătoare.

COMUNICATUL consfătuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia

Varșovia, 1 decembrie 1971

În zilele de 30 noiembrie și 1 decembrie 1971 a avut loc la Varșovia o consfătuire a miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia — Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

Miniștrii au examinat problema pregătirii pentru convocarea Conferinței general-europene în problemele securității și colaborării.

Ei au constatat cu satisfacție că, în ultima perioadă, s-a înregistrat o evoluție pozitivă continuă în direcția însănătoșirii situației politice din Europa, caracterizată prin multiplicarea contactelor, promovarea destinderii și colaborării și întărirea încrederii în relațiile reciproce dintre statele europene, indiferent de sistemul lor politic și social. Această evoluție este rezultatul eforturilor și contribuției constructive a statelor participante la pre-

zenta consfătuire, precum și al eforturilor și contribuției constructive ale altor state. Semnarea acordului cvadripartit asupra unor probleme referitoare la Berlinul occidental, adâncirea colaborării politice dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Republica Franceză, amplificarea contactelor bilaterale dintre țările socialiste și celelalte state europene constituie noi jaloane importante în această privință. Tratatul semnat în 1970 între Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Republica Federală Germania, între Republica Populară Polonă și Republica Federală Germania contribuie de pe acum la îmbunătățirea climatului politic în relațiile dintre aceste state, exercită o influență pozitivă asupra evoluției evenimentelor din Europa. Guvernele statelor participante la aceste tratate desfășoară pregătiri în vederea ratificării lor. Are loc un schimb de păreri între guvernele Republicii Socialiste Cehoslovace și Republicii Federale Germania cu privire la reglementarea relațiilor reciproce, a cărei premisă este recunoașterea de către Republica Federală Germania a nevalabilității de la început a acordului de la München. Miniștrii și-au exprimat satisfacția că poziția de lucru și constructivă a Republicii Democrate Germane a contribuit la desfășurarea favorabilă a tratativelor dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală Germania, precum și dintre Republica Democrată Germană și Senatul Berlinului occidental.

Miniștrii au constatat, de asemenea, că se lărgeste consensul statelor interesate în ceea ce privește oportunitatea convocării cât mai grabnice a Conferinței general-europene pentru securitate și

colaborare. Se întărește înțelegerea faptului că organizarea Conferinței general-europene corespunde obiectivului transformării treptate a relațiilor dintre statele europene, ceea ce va permite să se depășească divizarea continentului în grupări politico-militare. S-a conturat o apropiere substanțială a punctelor de vedere în privința conținutului lucrărilor Conferinței, care va trebui să contribuie la crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice amenințare cu forța sau folosire a ei în relațiile reciproce dintre state în Europa și să asigure respectarea principiilor integrității teritoriale a statelor, respectarea suveranității lor, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și independenței tuturor statelor. Se constată o apropiere a punctelor de vedere și în ceea ce privește lărgirea colaborării economice, tehnico-științifice și culturale între țările europene.

Ținând seama de această desfășurare a evenimentelor, guvernele statelor participante la Tratatul de la Varșovia au ajuns la concluzia că se creează o situație favorabilă pentru ca Conferința general-europeană să poată avea loc în anul 1972. Totodată, ele iau în considerare faptul că anumite forțe se manifestă încă împotriva convocării Conferinței general-europene și fac încercări de a complica situația în Europa. Miniștrii au exprimat însă convingerea guvernelor lor că măsurile active ale tuturor celor interesați în trecerea de la o Europă a încordării și conflictelor la o Europă a păcii trainice sînt capabile să înfrîngă influența acestor forțe.

Miniștrii au efectuat un schimb de păreri asupra modalităților de pregătire practică a convocării

Conferinței general-europene. În numele guvernelor lor, ei au reafirmat că consideră de dorit înfăptuirea propunerii guvernului Finlandei privind realizarea în acest scop a unor consultări pregătitoare multilaterale ale tuturor statelor interesate. În cadrul unor asemenea consultări, se va putea conveni asupra conținutului ordinei de zi a Conferinței general-europene, asupra procedurii lucrărilor sale, asupra termenului concret și a modului de convocare a acesteia. Miniștrii au declarat că guvernele lor au hotărît să-și numească reprezentanții imputerniciți pentru a participa, împreună cu reprezentanții imputerniciți ai celorlalte state, la consultările multilaterale în vederea punerii de acord a problemelor ținând de pregătirea și organizarea Conferinței și invită guvernele celorlalte state interesate să procedeze în același mod. Ei pornesc de la considerentul că consultările trebuie să se desfășoare în așa fel încît să contribuie la urgentarea convocării Conferinței general-europene și la reușita lucrărilor sale.

Din însărcinarea guvernelor lor, miniștrii cheamă guvernele tuturor statelor europene, precum și guvernele Statelor Unite ale Americii și Canadei, să procedeze neîntîrziat la pregătirea practică a Conferinței general-europene, pentru a asigura convocarea Conferinței în anul 1972.

Miniștrii au efectuat, de asemenea, un schimb de păreri asupra unor probleme internaționale care determină înăsprirea situației internaționale și s-au pronunțat cu fermitate, în numele guvernelor respective, în favoarea rezolvării lor pe calea reglementărilor politice, în condițiile respectării drepturilor și intereselor legitime ale popoarelor.

DECLARAȚIE

privind pacea,
securitatea și colaborarea
în Europa

Praga, 26 ianuarie 1972

Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, reprezentate la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la Praga, la 25—26 ianuarie 1972, au examinat evoluția din ultimul timp a evenimentelor din Europa. Ele au analizat aceste evenimente prin prisma obiectivului lor neschimbat, acela de a determina transformarea continentului european într-o regiune a păcii permanente, traionice, într-o zonă a cooperării fructuoase între state suverane și egale în drepturi, într-un factor de stabilitate și înțelegere în lumea întreagă. Participanții la consfătuire au constatat cu satisfacție că în această direcție s-au obținut noi progrese.

Un rol de cea mai mare importanță pentru coeziunea tuturor forțelor care se pronunță pen-

tru pace și colaborare în Europa îl au propunerile statelor socialiste privind întărirea securității europene și convocarea în acest scop a Conferinței general-europene, cuprinse în Declarația de la București din 1966, în Apelul de la Budapesta din 1969 și în Declarația de la Berlin din 1970. Aceste propuneri ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia, precum și acțiunile și inițiativele întreprinse de ele ulterior constituie un amplu program de pace și contribuie la crearea unui nou climat politic în Europa.

O contribuție din ce în ce mai însemnată la cauza generală a păcii în Europa este adusă, de asemenea, de alte state europene. În politica unora dintre ele, interesele păcii europene sînt puse în mod clar pe primul plan, și aceasta are o influență favorabilă asupra situației din Europa.

I

Participanții la consfătuire constată marea importanță pozitivă a intensificării, în ultimul timp, a contactelor dintre state europene aparținînd unor sisteme sociale diferite, a dezvoltării raporturilor politice dintre ele, îndeosebi sub forma consultărilor în probleme de interes reciproc. Aceasta ușurează înțelegerea reciprocă dintre statele europene în ceea ce privește comunitatea intereselor lor de lungă durată în domeniul păcii și colaborării.

Între statele europene, ca rezultat al eforturilor și contribuției constructive ale statelor participante la prezenta consfătuire, precum și al eforturilor și contribuției constructive ale altor state, se afirmă tot mai mult relațiile de coexistență

pașnică. În legătură cu aceasta, participanții la consfătuire remarcă importanța principiilor colaborării dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Franța, prin adoptarea cărora au fost încununate recentele convorbiri sovieto-franceze la nivel înalt.

La înfăptuirea destinderii pe continentul european contribuie, de asemenea, extinderea legăturilor economice, comerciale, tehnico-științifice, culturale și de altă natură între statele europene.

Se întăresc și capătă un conținut tot mai diversificat relațiile reciproce dintre popoarele europene. Crește activizarea opiniei publice europene în lupta pentru adîncirea destinderii, pentru pace și securitate în Europa.

Statele reprezentate la consfătuire și-au exprimat satisfacția în legătură cu faptul că rezultatele care se obțin în cadrul procesului de realizare a destinderii în Europa sînt confirmate în cazurile necesare în documente corespunzătoare, cu forță juridică pe plan internațional.

Comitetul Politic Consultativ apreciază pozitiv începerea ratificării tratatelor dintre Uniunea Sovietică și Republica Federală Germania, dintre Republica Populară Polonă și Republica Federală Germania. Intrarea în vigoare a acestor tratate va corespunde nu numai intereselor participanților direcți, ci și ale tuturor statelor europene, va duce la consolidarea temeliei păcii europene.

Statele participante la consfătuire au subliniat importanța pozitivă a acordului cvadripartit din 3 septembrie 1971 în problemele referitoare la Berlinul occidental, precum și a acordurilor dintre guvernele Republicii Democratice Germane și Re-

publicii Federale Germania și dintre guvernul R.D.G. și Senatul Berlinului occidental.

Un factor major al consolidării păcii îl constituie recunoașterea internațională tot mai largă a Republicii Democrate Germane. Noi progrese în această direcție, inclusiv stabilirea de relații între Republica Democrată Germană și Republica Federală Germania, în conformitate cu normele dreptului internațional, vor constitui o contribuție importantă la cauza păcii, securității și colaborării.

Participanții la consfătuire se pronunță pentru rezolvarea, fără noi amânări, a problemei primirii R.D.G. și R.F.G. în Organizația Națiunilor Unite.

Participanții la consfătuire constată cu satisfacție că între guvernele Republicii Socialiste Cehoslovace și Republicii Federale Germania are loc un schimb de păreri asupra problemelor ne-rezolvate în relațiile dintre aceste două țări și, în primul rînd, în problema recunoașterii acordului de la München ca nevalabil de la început. Ele își exprimă sprijinul față de cererile juste ale R.S.C. și consideră că realizarea unei înțelegeri va contribui la îmbunătățirea situației în Europa.

Infăptuirea acestor pași va contribui la înlăturarea rapidă și radicală din relațiile R.F.G. cu țările socialiste a urmărilor perioadei îndelungate de neîncredere și încordare, la normalizarea deplină a acestor relații, ceea ce ar constitui, la rîndul său, un aport la aprofundarea destinderii pe continentul european, la dezvoltarea colaborării dintre toate statele europene.

Statele reprezentate la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ salută perspectiva unor noi

mutații pozitive în Europa. Totodată, ele țin seama de faptul că în Europa continuă să acționeze și forțe care sînt interesate în perpetuarea încordării, în opunerea unor state europene altora, în menținerea posibilităților de a împinge din nou evoluția evenimentelor pe continentul european spre o înăsprire. Aceste forțe, așa cum arată faptele, inclusiv cele din perioada cea mai recentă, nu concep politica europeană în afara categoriilor de bloc, caută să intensifice și mai mult cursa înarmărilor pe continentul european. Statele participante la Tratatul de la Varșovia nu pot să nu tragă din aceasta concluzii corespunzătoare pentru securitatea lor. Cu toate acestea, ele sînt convinse că, în prezent, în Europa s-a creat un asemenea raport de forțe care permite să se înfrîngă acțiunile de împotrivire ale adversarilor destinderii, dacă se merge unit și consecvent pe calea consolidării păcii.

II

Statele participante la Consfătuire își exprimă convingerea că în etapa actuală este deosebit de important și întru totul posibil să se realizeze acțiuni colective, comune ale statelor europene în direcția consolidării securității europene. În legătură cu aceasta, ele se pronunță în favoarea organizării cît mai urgente a Conferinței general-europene pentru securitate și colaborare, la care să participe, pe baza egalității în drepturi, toate statele europene, precum și S.U.A. și Canada.

La Conferința general-europeană, participanții ar putea elabora măsuri practice pentru continuarea destinderii în Europa și ar putea marca

începutul edificării unui sistem de securitate europeană.

Participanții la consfătuire sînt de părere că securitatea și colaborarea europeană reclamă crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice folosire a forței sau amenințare cu folosirea ei în relațiile reciproce dintre state în Europa, să ofere tuturor țărilor garanția că se află la adăpost de acte de agresiune și să contribuie la bunăstarea și prosperitatea fiecărui popor.

Statele participante la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ se pronunță pentru recunoașterea generală și înfăptuirea practică în viața politică a continentului european a următoarelor principii fundamentale ale securității europene și ale relațiilor dintre state în Europa :

Inviolabilitatea frontierelor. Granițele existente în prezent între statele europene, inclusiv cele care s-au creat în urma celui de-al doilea război mondial, sînt inviolabile. Orice încercare de a le încălca ar pune pacea europeană în pericol. De aceea, inviolabilitatea frontierelor existente în prezent, integritatea teritorială a statelor din Europa trebuie să fie respectate cu strictețe și în viitor, iar pretențiile teritoriale ale unor state față de altele să fie total excluse.

Nerecurgerea la forță. În relațiile reciproce dintre state în Europa nu trebuie să fie folosite forța sau amenințarea cu forța. Toate problemele litigioase dintre ele trebuie să se rezolve exclusiv prin mijloace pașnice, politice, pe calea tratativelor, în conformitate cu principiile de bază ale dreptului internațional, astfel ca interesele legi-

time, pacea și securitatea popoarelor să nu fie periclitate.

Coexistență pașnică. În Europa, în cursul evoluției istorice, s-au format și există state avînd două sisteme sociale — socialist și capitalist. Deosebirea de sistem nu trebuie să constituie o piedică de nedepășit pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre ele. Excluzînd războiul, ca instrument al politicii lor, statele europene, aparținînd unor sisteme sociale diferite, pot și trebuie să statornicească relațiile dintre ele pe baza înțelegerii și colaborării în interesul păcii.

Bazele relațiilor de bună vecinătate și colaborare în interesul păcii. Relațiile de bună vecinătate dintre statele europene trebuie să se dezvolte pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Această abordare trebuie să devină o politică permanentă în relațiile dintre state în Europa, un factor constant al vieții tuturor popoarelor europene și să ducă, de asemenea, la dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate și înțelegere între state în diferite părți ale Europei. Este necesar să năzuim spre o asemenea transformare a relațiilor dintre statele europene care să permită depășirea divizării continentului în grupări politico-militare.

Legăturile reciproc avantajoase între state. În condiții de pace trebuie să capete o largă dezvoltare legăturile multiforme, reciproc avantajoase între statele europene în domeniile economic, tehnico-științific, cultural, în domeniul turismului, precum și în domeniul protejării mediului uman. La rîndul său, dezvoltarea acestor legături, dînd

un conținut material năzuințelor popoarelor europene spre pace, liniște și prosperitate, va întări stabilitatea sistemului de securitate și cooperare, care capătă contur în Europa.

Dezarmarea. În interesul întăririi păcii internaționale, statele europene trebuie să contribuie pe toate căile la soluționarea problemei dezarmării generale și totale și, înainte de toate, a dezarmării nucleare, la înfăptuirea unor măsuri de limitare și încetare a cursei înarmărilor.

Sprijinirea O.N.U. Obiectivele statelor europene pe arena internațională corespund prevederilor Cartei O.N.U. de a contribui la menținerea păcii și securității internaționale, la dezvoltarea relațiilor prietenești și a colaborării între state. Statele europene se pronunță în sprijinul Organizației Națiunilor Unite, pentru întărirea ei în conformitate cu prevederile Cartei O.N.U.

Așezînd aceste înalte principii și obiective la baza relațiilor dintre state în Europa, Conferința general-europeană va lua o hotărîre de mari proporții istorice. Aceasta va fi începutul unei rodnice activități comune, capabile de a face ca Europa să fie cu adevărat pașnică.

La Conferința general-europeană s-ar putea, de asemenea, pune de acord direcțiile concrete ale dezvoltării viitoare a legăturilor reciproc avantajoase dintre statele europene în toate domeniile, ale lichidării oricăror discriminări, inegalități sau bariere artificiale. Colaborarea lor în folosirea rațională a resurselor de materii prime și energetice ale Europei, în sporirea potențialului industrial și îmbunătățirea fertilității pămîntului, în aplicarea cuceririlor revoluției tehnico-științifice va per-

mite multiplicarea posibilităților de creștere a bunăstării popoarelor europene. Îmbogățirea reciprocă cu valori spirituale, cunoașterea mutuală a culturii și artei vor căpăta o extindere și mai mare.

La Conferința general-europeană ar fi util să se creeze un organ permanent al tuturor statelor interesate participante la Conferință, în cadrul căruia, după Conferință, va putea fi continuată activitatea comună în vederea punerii de acord a pașilor următori în această direcție.

Toate aceste probleme, după părerea statelor participante la Tratatul de la Varșovia, trebuie să alcătuiască conținutul de bază al ordinii de zi a Conferinței general-europene.

Statele reprezentate la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ consideră că Conferința general-europeană poate fi convocată în anul 1972 și apreciază drept un factor prielnic în acest sens declarațiile unui șir de state din Europa Occidentală că ele sînt de aceeași părere.

Participanții la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ privesc cu înțelegere considerențele multor state care se pronunță pentru efectuarea pregătirilor necesare în vederea Conferinței general-europene, menite să contribuie la convocarea ei cît mai grabnică și la succesul lucrărilor sale. Ei consideră că trebuie realizată propunerea guvernului Finlandei privind organizarea, la Helsinki, a unor consultări multilaterale, cu participarea tuturor statelor interesate din Europa, precum și a S.U.A. și Canadei. Statele participante la consfătuire își reafirmă hotărîrea de a numi reprezentanți pentru a participa, împreună cu reprezentanții celorlalte state, la consultările multi-

laterale în vederea punerii de acord a problemelor ținând de pregătirea și organizarea Conferinței general-europene. Ei constată că propunerea privind consultările multilaterale, ca formă de pregătire a Conferinței general-europene are în prezent asentimentul tuturor statelor interesate și cheamă la începerea consultărilor multilaterale în cel mai scurt timp.

III

Statele participante la Tratatul de la Varșovia consideră că ar fi, de asemenea, în interesul întăririi securității europene realizarea unei înțelegeri cu privire la reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa. Ele pornesc de la faptul că problema reducerii forțelor armate și armamentelor în Europa, atât străine cit și naționale, trebuie rezolvată în așa fel încît să nu se aducă prejudicii țărilor care vor lua parte la o asemenea reducere. Examinarea și definirea căilor de rezolvare a acestei probleme nu trebuie să fie prerogativa alianțelor militar-politice existente în Europa. În ceea ce privește procedura desfășurării negocierilor asupra acestei probleme s-ar putea ajunge la o înțelegere corespunzătoare.

★

★

★

Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste sînt convinse că

evoluția istorică a adus Europa într-o etapă importantă. Anul 1972 poate aduce popoarelor europene nu numai o speranță nouă de pace trainică și securitate, dar și un progres real în direcția transpunerii ei în viață. Cea mai înaltă îndatorire a tuturor statelor este de a contribui activ la aceasta.

Din partea Republicii Populare Bulgaria : TODOR JIVKOV, prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, STANKO TODOROV, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria ;

Din partea Republicii Socialiste Cehoslovace : GUSTAV HUSAK, secretar general al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, LUDVIK SVOBODA, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, LUBOMIR STROUGAL, președintele guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace ;

Din partea Republicii Democratice Germane : ERICH HONNECKER, prim-secretar al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, WOLFGANG RAUCHFUSS, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane ;

Din partea Republicii Populare Polone : EDWARD GIEREK, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, PIOTR JAROSZEWICZ, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone ;

Din partea Republicii Socialiste România : NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, ION GHEORGHE MAURER, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România ;

Din partea Republicii Populare Ungare : JÁNOS KÁDÁR, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist

Ungar, JENÖ FOCK, preşedintele Guvernului Revoluţionar Muncitoresc-Ţărănesc Ungar ;

Din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste:
L. I. BREJNEV, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, A. N. KOSIGHIN, preşedintele Consiliului de Miniştri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste.

Cuvînt înainte	3
Declarație cu privire la întărirea păcii și securității în Europa, <i>București, 6 iulie 1966</i>	5
Apelul statelor participante la Tratatul de la Varșovia către toate statele europene, <i>Budapesta, 17 martie 1969</i>	28
Declarația consfățuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, <i>Praga, 31 octombrie 1969</i>	35
Întîlnirea conducătorilor de partid și de stat din R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană, R. P. Polonă, Republica Socialistă România, R. P. Ungară și U.R.S.S., <i>Moscova, 4 decembrie 1969</i>	39
Comunicatul consfățuirii miniștrilor afacerilor externe ai țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, <i>Budapesta, 22 iunie 1970</i>	45
Memorandumul guvernelor țărilor participante la Tratatul de la Varșovia privind unele probleme actuale ale pregătirii și convocării Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, <i>Budapesta, 22 iunie 1970</i>	48

Declarație cu privire la problemele întăririi securității și dezvoltării colaborării pașnice în Europa, <i>Berlin, 2 decembrie 1970</i>	53
Comunicatul consfătuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, <i>București, 19 februarie 1971</i>	59
Comunicatul consfătuirii miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, <i>Varșovia, 1 decembrie 1971</i>	63
Declarație privind pacea, securitatea și colaborarea în Europa, <i>Praga, 26 ianuarie 1972</i>	67

Redactor : VASILE FORNEA
Tehnoredactor : FLORIAN SĂPUNĂRESCU

Apărut — iunie 1973
Coli editură 2,90. Coli tipar 5.

București,
Republica Socialistă România

